

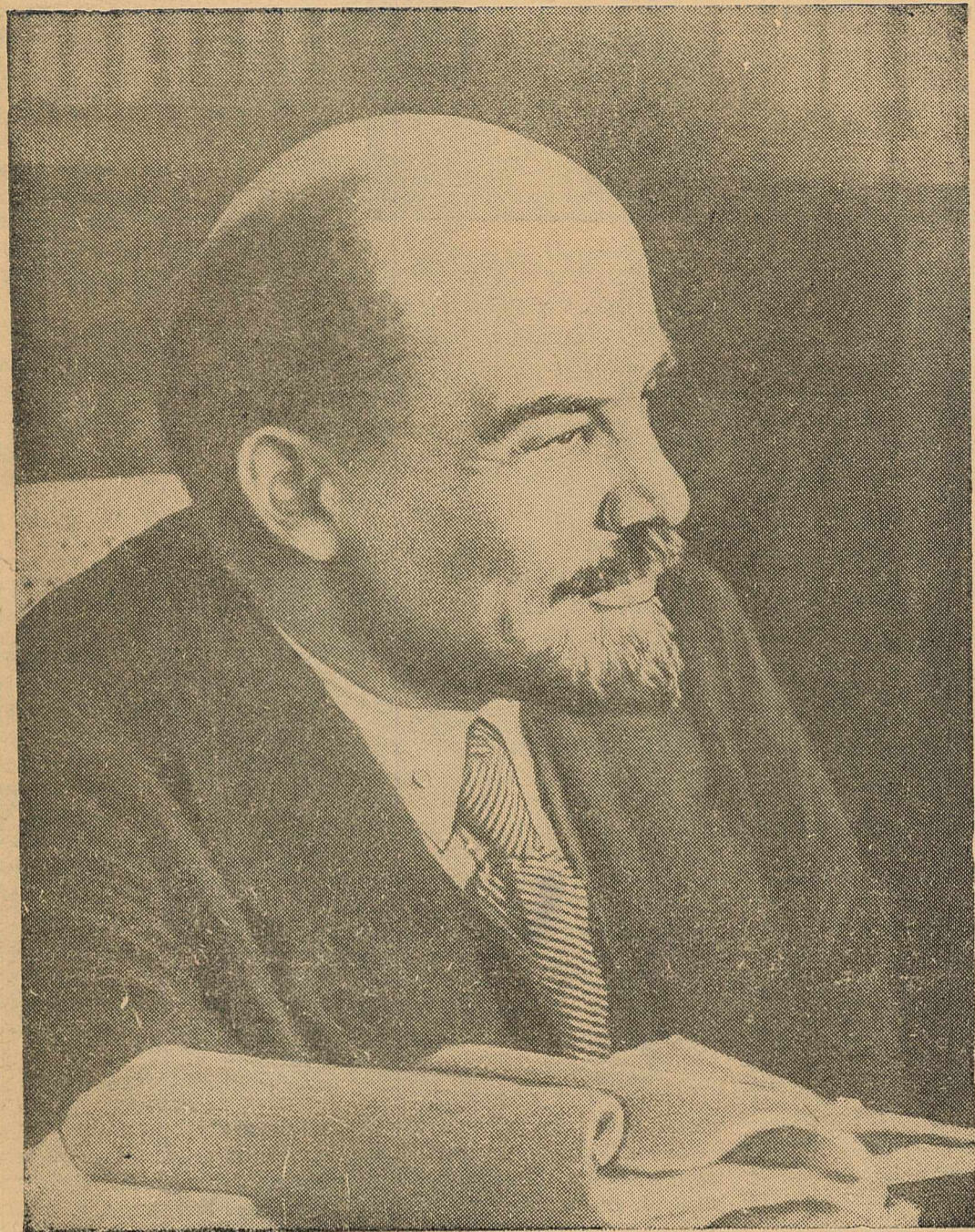
ВА СТАЛІНСКІЯ КАДРЫ

Пятніца
22 студзеня 1954 г.

орган рэктарата, партбюро, камітэта ЛКСМБ, прафкома і мясцома
Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта імя В. І. Леніна.

№ 1 (187)
Цана 20 кап

З ІМЕНЕМ ЛЕНІНА

В. В. МАЯКОЎСКИ

В. І. ЛЕНІН

(урывак з паэмы)

Партыя — гэта
адзіны ураган,
да таго
з галасоў спрасаваны
ціхіх і тонкіх,
ворагаў
умацаванні
лопаюцца ад яго,
як у кананаду
ад гармат
перапонкі.
Дрэнна чалавеку,
калі ён адзін!
Гора аднаму,
адзін не воін,—
кожны дужэйшы
і нават слабейшы,
калі іх двое.
А калі партый,
малыя ўсе,
сталі мы,—
здавайся вораг,
памрэх усяляк!
Партыя —
рука мільёнапалая,
спятая ў адзін
магутны
кулак.
Партыя —
гэта мільёнаў плечы

ўзрыліся,
адны да другіх
собранныя шчыльна.
Партый
будоўлі
ў неба ўзвысім,
адзін аднаму
пасабляючы пільна.
Партыя —
спінны хрыбет рабочага класа.
Партыя —
неўміручасць нашае справы.
Партыя — адзінае,
што мне не здрадзіць,
Сёння прыказчык, а заўтра
царствы спіраю з карты я.
Мозг класа,
справа класа,
слава класа —
вось што такое партыя!
Партыя і Ленін —
дваіня братняя,—
аднолькава іх
маці-гісторыя
ацэніць.
Мы гаворым — Ленін,
разумеем —
партыя,
мы гаворым —
партыя,
разумеем —
Ленін.

Трыццаць год прайшло з дня смерці за-
навальніка нашай слаўнай Комуністыч-
най партыі, арганізатара першай у свеце
Совецкай соцыялістычнай дзяржавы,
правадыра міжнароднага рэвалюцыйнага
руху, друга і настаўніка працоўных усяго
свету — незабываемага Владзіміра Ільіча
Леніна.

Усе гэтыя трыццаць год савецкі народ,
кіруючыся бессмяротнымі ленінскімі ідэ-
ямі, пад кіраўніцтвам мудрай Комуністыч-
най партыі, упеўнена ідзе па ленінскаму
шляху. Наш рух уперад, да камунізма —
чэпераможны, бо няма ў свеце такой сілы,
якая здолела-б перашкодзіць нашай гіган-
цкай стваральнай рабоце.

Бліскуча споўнілася геніяльнае ленін-
скае прадказанне: наша краіна стала ма-
гутнай і багатай соцыялістычнай дзяржа-
вай, самай перадавой у свеце ў эканаміч-
ных і культурных адносінах. Завяршэнне
пабудовы соцыялістычнага грамадства і
паступовы пераход ад соцыялізма да ко-
мунізма з'яўляецца сусветна-гістарычнай
завабвай савецкіх людзей.

Велізарную ролю ў пабудове камуні-
стычнага грамадства адыгрывае перадавая
савецкая навука. Выконваючы вялікі
ленінскі завет аб неабходнасці цеснай су-
вязі навукі з практыкай соцыялістычнага
будуўніцтва, нашы савецкія вучоныя ра-
зам з усім шматмільённым савецкім на-
родам прымаюць самы актыўны ўдзел у
ажыццяўленні велічных прадначартаннаў
воднай Комуністычнай партыі і мудрага
Савецкага ўрада.

Самая перадавая ў свеце савецкая наву-
ка, штодзённа развіваючыся па ленінскіх
запаветах, адана служыць народу, аказвае
ўсямерную і ўсебаковую дапамогу пра-
цоўным нашай неабсяжнай Радзімы ў іх
гіганцкай барацьбе за ўмацаванне роднай
краіны, за ўздым маральных і духоўных
сіл народа, за палепшанне матэрыяльнага
і культурнага ўзроўню жыцця ўсіх чле-
наў нашага соцыялістычнага грамадства.

Свой сціплы ўклад у гэту вялікую і
ганаровую справу ўносяць і калектыў на-

шага ўніверсітэта, які носіць імя вялікага
Леніна. Гэта да многага абавязвае нашы
выкладчыкаў і прафесараў, наша студэн-
цтва, нашых рабочых і служачых. Апраў
даць вялікую чэсць, аказаную нашаму
ўніверсітэту, заўсёды і ўсюды быць вар-
тым імені вялікага правадыра — з такой
думкай жыве і працуе дружны і згурта-
ваны ўніверсітэцкі калектыў.

Вялікі Ленін заклікаў моладзь упарта
і настойліва авалодваць усім багаццем
ведаў, выпрацаваных чалавецтвам. Бе-
гэтага нельга пабудаваць камуністычна-
грамадства, вучыў ён. Студэнты Белар-
ускага дзяржаўнага ўніверсітэта, засвой-
ваючы ленінскія запаветы, нястомна авало-
даюць перадавой савецкай навукай. У гэ-
тыя дні студэнты нашага ўніверсітэта
трымалі справядзачу перад Радзімай а
той вялікай рабоце па авалодванні веда-
мі, якая была прароблена на працягу
мінуўшага семестра.

Папярэднія вынікі экзаменацыйнай се-
сіі сведчаць аб тым, што студэнты Белар-
ускага дзяржаўнага ўніверсітэта імя
В. І. Леніна ўпарта і многа працавалі
набылі нямала каштоўных ведаў.

Глыбока і настойліва вивучаюць сту-
дэнты ўніверсітэта працы класікаў марк-
сізма-ленінізма. Творы В. І. Леніна з'яў-
ляюцца настольнымі кнігамі нашых сту-
дэнтаў. З іх яны чэрпаюць упеўненасці
у таржастве справы камунізма, узабага-
чаюць сябе веданнем шляхоў пабудовы ко-
муністычнага грамадства.

Наш ўніверсітэт заснаваны па ўказан-
ню вялікага Леніна. Наш ўніверсітэт носіць
яго неўміручае імя. У вучобе, у працы,
у паўсядзённым жыцці, — усюды, куды-
б ні паслала нас Радзіма, дзе-б ні давялося
нам працаваць, будзем дастойнымі вучня-
мі Леніна, нашага настаўніка і правадыра.
Апраўдаем высокае і ганаровае званне
ленінцаў.

Пад сцягам Леніна, пад вадзіцельствам
Комуністычнай партыі ўперад да перамогі
камунізма!

Вылучэнне кандыдата ў састаў выбарчай камісіі Беларускай ССР па выбарах у Совет Нацыянальнасцей

16 студзеня самая вялікая зала біла-
гічнага корпуса — аўдыторыя № 58 —
была перапоўнена: студэнты і навуковыя
супрацоўнікі, рабочыя і служачыя ўнівер-
сітэта сабраліся для таго, каб вылучыць
свайго кандыдата ў склад выбарчай камі-
сіі Беларускай ССР па выбарах у Совет
Нацыянальнасцей Вярхоўнага Совета СССР.

Першае слова старшынствуючы дацэнт
П. Ф. Пратасеня прадастаўляе І. М. Ігна-
ценка, сакратару партыйнага бюро ўнівер-
сітэта.

Зала сустракае апладысмантамі прапано-
ву І. М. Ігнаценка вылучыць у склад вы-
барчай камісіі БССР па выбарах у Совет
Нацыянальнасцей Вярхоўнага Совета СССР
рэктара ўніверсітэта, прафесара Канстан-
ціна Ігнацьевіча Лукашова.

Горача падтрымлівае прапанову І. М.
Ігнаценка прарэктар па вучэбнай частцы
Е. К. Азаранка.

На трыбуне — студэнтка III курса хіміч-
нага факультэта Мая Марчанка.

— Вылучэнне ў склад выбарчай камі-
сіі Беларускай ССР рэктара нашага ўнівер-
сітэта — гаворыць яна, — вялікі гонар для
ўніверсітэта, для яго студэнтаў і навуко-

вых супрацоўнікаў. Ад імя камсамольцаў
і моладзі ўніверсітэта я падтрымліваю вы-
лучэнне Канстанціна Ігнацьевіча Лукашо-
ва ў члены выбарчай камісіі Беларускай
ССР. Усюды, куды-б ні пасылалі яго па
рэшэнню партыі, Канстанцін Ігнацьевіч
заўсёды апраўдвае давер'е партыі. Мы
ўпэўнены, што Канстанцін Ігнацьевіч і
цяпер апраўдае наша давер'е.

Дацэнт С. В. Калішэвіч у сваім выступ-
ленні адзначыў, што рэктар ўніверсітэта
К. І. Лукашоў — дастойнейшы кандыдат
у члены выбарчай камісіі ад нашага
калектыва.

Сход студэнтаў, навуковых супрацоўні-
каў, рабочых і служачых ўніверсітэта
адзінадушна пастанавіў вылучыць у склад
выбарчай камісіі Беларускай ССР па вы-
борах у Совет Нацыянальнасцей Вярхоўна-
га Совета СССР Лукашова Канстанціна
Ігнацьевіча, 1906 года нараджэння, члена
КПСС, рэктара Беларускага дзяржаўнага
ўніверсітэта імя В. І. Леніна.

* * *

Указам Прэзідыума Вярхоўнага Совета
БССР К. І. Лукашоў зацверджан членам
выбарчай камісіі Беларускай ССР па вы-
борах у Совет Нацыянальнасцей.

30 ГОД БЕЗ ЛЕЊІНА, ПА ЛЕЊІНСКАМУ ШЛЯХУ

30 год таму назад, 21 студзеня 1924 года памёр вялікі стваральнік Комуністычнай партыі і Совецкай дзяржавы, найвялікшы геній чалавечтства, любімы правадыр і настаўнік усіх народаў—Владзімір Ільіч Ленін. Ніколі яшчэ пасля Маркса—заснавальніка навуковага камунізма—партыі вялікага вызваленчага руху пролетарыята не стварала такой гіганцкай фігуры, як В. І. Ленін.

«Усё што ёсць у пролетарыяце сапраўды вялікага і гераічнага,— гаварыў у звароце ЦК партыі з прычыны смерці В. І. Леніна,—бяспрашна розум, жалезная, незгібаемая, усёперамагаючая воля, свяшчэнная нянавіць, нянавіць смяротная да рабства і прыгнечання, рэвалюцыйны запал, які рухае гарамі, бязмежная вера ў творчыя сілы мас, вялізны арганізацыйны геній,— усё гэта знайшло сваё цудоўнае ўвасабленне ў Леніне, імя якога стала сімвалам новага свету ад захаду да ўсходу, ад поўдня да поўначы».

Імя вялікага Леніна неразрыўна звязана з усёй гісторыяй нашай Комуністычнай партыі і сацыялістычнай дзяржавы.

На працягу многіх год В. І. Ленін выступаў як верны прадаўжальнік вучэння К. Маркса і Ф. Энгельса. Творца развіваючы марксізм у новых гістарычных умовах, ён разгарнуў нягледзячы на барацьбу супраць злучных і скрытых ворагаў марксізма, супраць усіх праўдлівых апартунізмаў у руху працоўных, за арганізацыю і згуртаванне сіл пролетарыята пад сцягам рэвалюцыйнага марксізма.

У пачатку XX стагоддзя цэнтр рэвалюцыйнага руху перамясціўся ў Расію, дзе рыхтавалася вялікая народная рэвалюцыя супраць царскага самадзяржаўя, супраць рэшткаў прыгонніцтва. Расія была вузлавым пунктам усіх супярэчнасцей імперыялізма і найбольш слабым звяном у сістэме міравога імперыялізма. Буржуазна-дэмакратычная рэвалюцыя тут павінна была перарасці ў рэвалюцыю сацыялістычную. Расія стала радзімай ленінізма—марксізма эпохі імперыялізма і пролетарскіх рэвалюцый. У гэтай гістарычнай абстаноўцы з усёй вастрывай паўстала пытанне аб стварэнні рэвалюцыйнай марксісцкай партыі.

Абагульняючы вопыт развіцця рэвалюцыйнай барацьбы, вопыт міжнароднага рэвалюцыйнага руху ў эпоху імперыялізма, В. І. Ленін распрацаваў вучэнне аб партыі як кіруючай і арганізуючай сіле пролетарыята ў барацьбе за ўладу. Ён першы ў гісторыі марксізма паказаў, што без рэвалюцыйнай партыі немагчыма заваяваць дыктатуру пролетарыята, пабудаваць сацыялізм і камунізм. Ленін распрацаваў трывалыя нормы партыйнага жыцця, прынцыпы партыйнага кіраўніцтва, паказаўшы, што партыя павінна быць жывым, самадзейным, несупынным развіваючымся арганізмам баявой арганізацыі пролетарыята, якая магутна стальным адзіствам сваіх радоў, сваёй стражайшай дысцыплінай.

Ленін распрацаваў ідэалагічныя

асновы марксісцкай партыі, высокая ўзняў значэнне рэвалюцыйнай тэорыі.

Ленін адстаў на II з'ездзе РСДРП рэвалюцыйную праграму, у якой асноўнай задачай партыі лічылася барацьба за дыктатуру пролетарыята.

У барацьбе з меншавікамі і апартуністамі вялікі Ленін распрацаваў арганізацыйныя, тактычныя і тэарэтычныя асновы партыі новага тыпу—партыі ленінізма. Гэта з'явілася важнейшай умовай для афармлення большавікоў у самастойную марксісцкую партыю.

Церамога геніяльнага ленінскага плана стварэння рэвалюцыйнай марксісцкай партыі—партыі сацыяльнай рэвалюцыі і дыктатуры пролетарыята паказала, што ў асоба Леніна расійскі і міжнародны пролетарыят мае вялікага тэарэтыка марксізма, сапраўднага стратэга рэвалюцыі, які празорліва прадабчыў перспектывы развіцця руху працоўных мас, горнага арла, не ведаючага страху ў барацьбе.

Церамога Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі завяршыла гераічную барацьбу Комуністычнай партыі за вызваленне народаў Расіі, выратавала краіну ад нацыянальнай катастрофы, вывела нашу Радзіму на шлях пабудовы сацыялізма. Гэта перамога стала магчымай таму, што наша партыя была ўзброена новымі тэарэтычнымі палажэннямі і вывадамі, якія зрабіў В. І. Ленін на аснове глыбокага аналізу імперыялістычнай стады развіцця капіталізма, на аснове абагульнення вопыту рэвалюцыйнай барацьбы рускага пролетарыята і міжнароднага рэвалюцыйнага руху.

Найвялікшым навуковым адкрыццём В. І. Леніна з'явіўся яго геніяльны вывад аб магчымасці перамогі сацыялізма першапачаткова ў нямногіх, або нават у адной, асобна ўзятай капіталістычнай краіне. Гэты вывад быў зроблен Леніным на аснове адкрытага ім закона нераўнамернасці эканамічнага і палітычнага развіцця капіталізма ў эпоху імперыялізма.

Важнейшым укладам у марксісцкую тэорыю з'яўляецца геніяльны вывад Леніна аб тым, што не парламенцкая рэспубліка, а рэспубліка Саветаў з'яўляецца найлепшай формай дыктатуры пролетарыята.

Кіруючыся марксісцка-ленінскай тэорыяй, наша партыя агрымала перамогу ў сацыялістычнай рэвалюцыі, стварыла першую ў свеце сацыялістычную дзяржаву.

В. І. Ленін заўсёды вучыў, што моц і непераможнасць нашай партыі ў неразрыўнай сувязі з народам. Уся дзейнасць Комуністычнай партыі прасягнута глыбокай верай у народ. В. І. Ленін неаднаразова падкрэсліваў, што савецкая дзяржава моцна свядомасцю мас. Ён заклікаў усямерна развіваць ініцыятыву і актыўнасць працоўных. Толькі той перамога і ўтрымае ўладу, указаў В. І. Ленін, хто верыць у народ, хто акупаецца ў крыніцу жывой народнай творчасці.

В. І. Ленін высокая цаніў кіруючую і накіроўваючую ролю Комуністычнай партыі, называючы яе розумам і сумленнем нашай эпохі. Дзякуючы мудрай палітыцы Комуністычнай партыі, савецкі народ, выконваючы заветы Леніна, за кароткі тэрмін здзейсніў найвялікшае сацыялістычнае пераўтварэнне, і наша краіна з эканамічна адсталай ператварылася ў перадавую і магутную сацыялістычную дзяржаву.

У нашы дні, у перыяд пабудовы камунізма партыя мабілізуе і арганізоўвае творчыя сілы савецкага народа на барацьбу за далейшы ўздым народнай гаспадаркі, за выкарыстанне ўсіх рэзерваў і магчымасцей для паспяховага выканання нашага пяцігадовага плана развіцця народнай гаспадаркі СССР, задач, якія паставілі перад краінай XIX з'езд КПСС і вераснёўскі Пленум ЦК партыі.

Абагульняючы багацейшы вопыт пабудовы сацыялізма ў нашай краіне і вопыт міжнароднага вызваленчага руху, вялікі прадаўжальнік справы В. І. Леніна І. В. Сталін творча развіў марксісцка-ленінскае вучэнне ў новых гістарычных умовах і ў цэлым шэрагу пытанняў узбагаціў рэвалюцыйную тэорыю новымі палажэннямі. Пасля смерці В. І. Леніна І. В. Сталін амаль трыццаць год вёў партыю і савецкі народ ад адной перамогі да другой.

Поспехі савецкага народа ў мірным гаспадарчым і культурным будаўніцтве свідраюць жыватворчую сілу ідэй ленінізма, перамогшых у нашай краіне і ўсё больш авалодаючых свядомасцю працоўных мас ва ўсім свеце. Міжнародны рэвалюцыйны і рабочы рух развіваецца пад магутным уплывам ідэй ленінізма, пад уздзеяннем прыкладу нашай Радзімы, Комуністычнай партыі, Савецкага Саюза. Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі прабудзіла мільённыя масы працоўных на барацьбу супраць імперыялізма, за сваё вызваленне ад ланцугоў капіталістычнага рабства.

Рост сацыялістычнага лагера і аслабленне пазіцый капіталізма выклікаюць зноў у лагерах імперыялістаў, выклікаюць актывізацыю ўсіх рэакцыйных сіл, іх ліхаманкавае імкненне падарваць растучую моц лагера міру, дэмакратыі і сацыялізма.

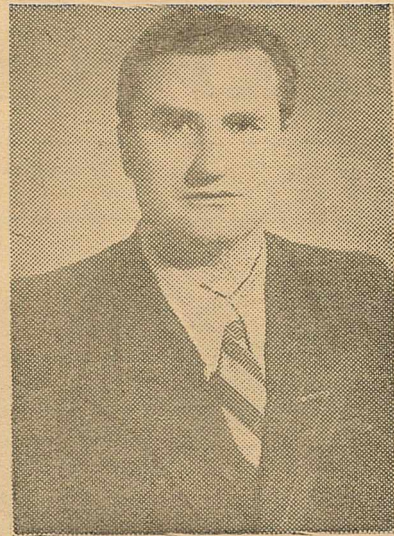
З'яўляючыся гіганцкаю праграмою мірнага будаўніцтва, Савецкі Саюз паслядоўна праводзіць мірную палітыку. Разам з тым савецкі народ заўсёды памятае аб капіталістычным акружэнні і каварных промках імперыялістаў, пільна ахоўвае справу міру, рыхтуе сваю Радзіму да актыўнай абароны.

Савецкія людзі законна ганаратца сваёй роднай Комуністычнай партыяй, створанай і выхаванай вялікім Леніным, нашай магутнай шматнацыянальнай дзяржавай, асновы якой закладзены Леніным.

Пад сцягам ленінізма, пад кіраўніцтвам вялікай Комуністычнай партыі савецкі народ упэўнена ідзе ўперад, да камунізма.

Дацэнт В. І. МАЦНО.

ПА ЗАКЛІКУ ПАРТЫІ

Комуністычная партыя і Савецкі ўрад ствараюць усё ўмовы для паспяховага вырашэння ўсенароднай задачы—вытворчасці ў нашай краіне багацця сельскагаспадарчых прадуктаў. Каб паспяхова справіцца з гэтай задачай, неабходна правесці

вялікую палітычную і арганізатарскую работу сярод працаўнікоў сельскай гаспадаркі.

Пастановы вераснёўскага Пленума ЦК КПСС абавязваюць усіх камуністаў аддаць свае сілы і энергію выкананню гэтай адказнай і важнай для ўсёй Радзімы задачы. З вялікім каданнем і натхненнем да працы прыняў я прапанову партыйнай арганізацыі выехаць у сельскую аравасць для работы па ажыццяўленню пастаноў вераснёўскага Пленума ЦК КПСС. Я буду выконваць абавязкі загадчыка аддзела прапаганды і агітацыі Крупскага райкома КПБ. Гэта важнае і ганаровае даручэнне—праводзіць палітычную і прапагандысцкую работу сярод калгаснага сялянства, зайагата зараз выкананнем рашэнняў партыі і ўрада аб уздыме сельскай гаспадаркі.

Я запэўню партыйную арганізацыю і ўсё калектыву ўніверсітэта, што ганаровую задачу, ускладзеную на мяне партыяй, выканаю з часцю.

А. ЗЮБА.

ШЧЫРАЯ УДЗЯЧНАСЦЬ

Студэнты Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта аказваюць вялікую дапамогу калектыву нашага завода. Паміж студэнтамі і рабочымі завяліся сапраўдныя сяброўскія адносіны.

Над інтэрнатамі аўтазавода шэфтуюць студэнты філалагічнага факультэта. Рэгулярна, кожную сераду, яны прыязджаюць правесці заняткі з адстаючымі вучнямі вячэрніх школ працоўнай моладзі. А кожны чацвер студэнты-агітатары праводзяць гутаркі ў пакоях інтэрнатаў. Гэта дапамагае комсамольскай арганізацыі завода ў яе работе па павышэнню ідэйна-палітычнага ўзроўню працоўнай моладзі.

З вялікай удзячнасцю гавораць рабочыя аб лепшых шэфах-кансультантах, якія добрасумленна адносяцца да сваёй працы. Студэнты І. Палонскі, А. Біркоў, В. Крэйк, А. Веевіч, С. Цыбулька рэгулярна данамагаюць адстаючым па матэматыцы. Будучыя філолагі І. Пашкевіч, Г. Ляшкевіч, М. Зубалевіч і З. Мілановіч пішуць з адстаючымі дыктантамі па рускай мове, растлумачваюць незразумелыя пытанні па рускай літаратуры.

Хоцацца адзначыць добрасумленныя адносіны да даручанай справы студэнта III курса аддзялення журналістыкі А. Мальдзіса, які сур'ёзна аднёсся да падрыхтоўкі канферэнцыі чытачоў на нашым заводзе. З вялікай цікавасцю праслухалі рабочыя яго лекцыю «Поль Робсан—пясяняр міру». Наша моладзь удзячна студэнтцы II курса аддзялення

журналістыкі Музе Заслонавай, якая расказала пра жыццёвы шлях і гераічныя подзвігі свайго бацькі Героя Савецкага Саюза Канстанціна Заслонова. Люда Сукала, студэнтка IV курса філалагічнага факультэта, прачытала цікавую лекцыю аб Зой Касмадзем'янскай. Цёпла сустракаюць рабочыя сваіх агітатараў тт. Рушкевіч, Гарбатыўскую, Сабаленка і другіх.

Калектыву аўтазаводскай моладзі цёпла сустраў удзельніцаў мастацкай самадзейнасці ўніверсітэта, якія выступілі на вечары адпачынку з вялікім канцэртамі. У далейшым можна будзе часцей абменьвацца канцэртамі мастацкай самадзейнасці, праводзіць сумесныя вечары адпачынку.

Яшчэ, на жаль, не ўсе студэнты добрасумленна выконваюць даручэнні; многія агітатары пасля некалькіх гутарак перасталі з'яўляцца на аўтазавод. Напрыклад, т. Давыдчык адмовіўся праводзіць гутаркі ў інтэрнаце ў першы-ж дзень і больш да нас не прыязджала.

Ад імя працоўнай моладзі я хачу звярнуцца да грамадскіх арганізацый ўніверсітэта з просьбай, каб да нас прыязджала значна больш кансультантаў па матэматыцы, рускай і беларускай мовах, каб студэнты часцей чыталі для рабочых цікавыя лекцыі.

Мы спадзіемся, што шэфства ўніверсітэта над нашым заводам перарасне ў сапраўдную дружбу двух калектываў.

В. ДМІТЭРНА,
намсорг ЦК ВЛКСМ на Мінскім аўтазаводзе.

У час зімовых канікул

Прафком і праўленне клуба ўніверсітэта распрацавалі цікавы і змястоўны план правядзення зімовых канікул. Намечана правесці шэраг культурна-масавых, палітыка-выхаваўчых і спартыўных мерапрыемстваў. Будучы арганізаваны культурна-адукацыйныя і спартыўныя мерапрыемствы на спектаклі «Каварства і любоў» і «Простая дзяўчына», экскурсіі ў музеі.

Наладжваецца агіттурысцкі паход у падшэфныя калгасы Дзержынскага раёна. З мэтай папулярнага фізкультуры і спорту актывісты АТСААФ і ДСТ «Навука» ўніверсітэта наведаюць калгас «Комінтэрн» Дзержынскага раёна.

У час зімовых канікул адбудзецца сустрэча студэнтаў ўніверсітэта са спартсменамі ВДУ Масквы, Ленінграда і Кіева—удзельнікамі лыжных і ганьбажных спаборніцтваў на пляшынства Цэнтральнага Савета ДСТ «Навука». У клубе БДУ будучы прачытаны тры лекцыі для выбаршчыкаў студэнтаў. Арганізуецца прагляд новых навукова-папулярных і дакументальных фільмаў.

25 студэнтаў праводзяць зімовыя канікулы ў дамах адпачынку «Блонь», «Ждановічы», «Ашмянны» Прафкомам атрыманы 25 экскурсійных пуцёвак у Маскву і Ленінград.

Калектыву ўніверсітэта святая ўшаноўвае памяць В. І. Леніна

У абстаноўцы вялікага палітычнага і працоўнага ўздыму, з непарушнай верай у таржаство непераможных ідэй ленінізма адзначылі студэнты і выкладчыкі нашага ўніверсітэта трыццатую гадавіну з дня смерці геніяльнага правадыра працоўных усёго свету, заснавальніка Комуністычнай партыі Савецкага Саюза і стваральніка першай

у свеце Савецкай дзяржавы Владзіміра Ільіча Леніна.

21 студзеня адбылося ўрачыста-жалобнае паседжанне, на якім дацэнт В. І. Мацко зрабіў даклад «30 год без Леніна, па ленінскаму шляху».

Вучоны Совет ўніверсітэта правёў паседжанне, на якім былі заслуханы даклады прафесара І. Н. Лашчыцкага, дацэнтаў Е. К. Аза-

ранка, В. І. Мацко, В. А. Тамашвіча аб ролі В. І. Леніна ў стварэнні Комуністычнай партыі і Савецкай дзяржавы, аб распрацоўцы В. І. Леніным ідэалагічных, арганізацыйных і тактычных асноў партыі.

На факультэтах вышлі спецыяльныя нумары насценных газет, прысвечаныя 30-годдзю з дня смерці В. І. Леніна.

ВЯЛІКАЕ СВЯТА БРАТНІХ НАРОДАЎ

300 год уз'яднання Украіны з Расіяй

18 студзеня гэтага года народы ўсяго Совецкага Саюза ўрачыста адзначылі 300-годдзе ўз'яднання Украіны з Расіяй. Гэта выдатная дата—вялікае свята дружбы не толькі украінскага і рускага, але і ўсіх народаў СССР.

Уз'яднанню Украіны з Расіяй папярэднічала шматгадовая барацьба украінскага народа з чужаземнымі захопнікамі, якія імкнуліся растаптаць яго гаспадарку і культуру.

Дружба і супрацоўніцтва рускага і украінскага народаў сваімі корнімі ўваходзіць у глыбіню вякоў. Кіеўская Русь з'яўлялася гістарычнай калыбеллю трох брацкіх народаў—рускага, украінскага і беларускага. Пасля распаўсюду Кіеўскай дзяржавы украінскі народ трапіў у залежнасць да Рэчы Паспалітай. Гэтым штучнаму адмежаванню ад брацкіх народаў Украіна аказала мацнейшае супраціўленне. Паўстанні пад кіраўніцтвам Крыштофа Касіцкага (1591—93 гг.), Северына Налівайкі (1595 г.), Пятра Сагайдачнага, Паўла Бута, Дамітрыя Гуця і інш. уздымалі на барацьбу дзясяткі тысяч украінскіх сялян і казакаў, якія не жадалі прымірыцца з прыгнётам.

Беларускія сяляне таксама не сталі ў баку ад нацыянальна-вызваленчай барацьбы украінскага народа. Атрады Налівайкі і другіх кіраўнікоў сялянскіх паўстанняў заўсёды знаходзілі падтрымку на тэрыторыі Беларусі. Барацьба беларускіх сялян адцягвала сілы Рэчы Паспалітай, садзейнічаючы росту вызваленчай барацьбы на Украіне.

Асабліва моцны ўздым нацыянальна-вызваленчага руху пачаўся ў сярэдзіне 17 стагоддзя. Цэнтрам гэтага руху на Украіне было Запарожжа, куды збіраліся тысячы абяздоленых сялян. Тут ствараліся атрады казакаў. Нізавое казацтва часта паўставала як супраць засілля паліцаў, так і супраць казацкай старшыні. Але гэтыя паўстанні жорстка падаўляліся. З 1639 па 1648 год наглядзецца спад барацьбы, але гэта было толькі зацішшам перад бурай. Народ рыхтаваўся да новых бітваў з ворагам.

Велізарная заслуга ў арганізацыі нацыянальна-вызваленчай барацьбы супраць польскай шляхты належыць Багдану Хмельніцкаму. Ён сам на сабе спрабаваў усе жахі шляхецкага засілля. Выдатны палкаводзец і грамадскі дзеяч Б. Хмельніцкі яшчэ ў пачатку 40-х гадоў 17 стагоддзя зразумеў неабходнасць самай жорсткай барацьбы за вызваленне украінскага народа.

— Я вызвалю ўвесь украінскі народ з польскай няволі. Ва ўсёй Украіне не застаецца ніводнага гнязды і ніводнага шляхціца,—гаварыў Багдан Хмельніцкі.

У некалькіх жорсткіх бітвах атрады Хмельніцкага разбілі паліцаў (каля ракі Жоўтыя Воды, каля Барсуня, каля ракі Пільжыкі і г. д.). Паўстанні ахапілі ўсю Украіну і суседнія раёны Беларусі. Сялянскія атрады беларускіх паўстанцаў пад кіраўніцтвам Небабы і Крывашапкі адцягнулі на сябе сілы літоўска-польскай шляхты. Гэта акалічнасць спрыяла развіццю паўстання на Украіне.

Багдан Хмельніцкі ўжо ў 1648—1649 гадах пачынае перагаворы з рускім урадам аб далучэнні Украіны да Расіі. Гэтых перагавораў больш усяго баяліся польскія дыпламаты, якія не хацелі, каб Украіна перайшла пад уладу рускага цара. Рускі ўрад са спачуваннем адносіўся да жадання украінскага народа, але ў гэты час (1648—1649 гг.) не было яшчэ аб'ектыўных умоў для ўз'яднання. Справа ў тым, што Расія не была падрыхтавана да вайны з Рэччу Паспалітай, якая-б (вайна) абавязкова ўзнікла. Толькі пасля 1651 года перагаворы з рускім урадам далі станоўчыя вынікі. Пытанне аб далучэнні Украіны да Расіі было разгледжана на Земскім Саборы.

Неабходнасць уз'яднання Украіны з Расіяй дыктавалася не толькі палітычнымі абставінамі. Эканамічная сувязь Украіны з Расіяй існавала нягледзячы на межы, якія іх разлучалі. Развіваючыся рамесны і сельская гаспадарка ва ўсё большай ступені хіліліся да эканамічных зносін з рускім рынкам. Развіццю ж рамесства і сельскай гаспадаркі на

Украіне ў саставе Рэчы Паспалітай перашкаджала канкурэнцыя польскіх гандляроў, якія бяспрошліна ўвозілі свае вырабы на Украіну. Вязмерная эксплуатацыя украінскіх сялян разбурала сялянскую гаспадарку, вяла да поўнага заняпаду ўсёй эканомікі ў цэлым.

Уз'яднанне брацкіх народаў было неабходна і таму, што адзіная культура рускага і украінскага народаў патрабавала культурнага збліжэння іх. Да таго-ж больш магутная і цэнтралізаваная Руская дзяржава маглі абараніць Украіну ад знешніх ворагаў.

Такім чынам уз'яднанне Украіны з Расіяй дыктавалася як эканамічнымі, так палітычнымі і культурнымі інтарэсамі.

18 студзеня 1654 года на Пераяслаўскай Радзе (у горадзе Пераяслаўлі) было абвешчана ўз'яднанне украінскага народа з рускім. Гэта падзея адыграла велізарную ролю ў далейшым лёсе украінскага народа. У тэзісах аб 300-годдзі ўз'яднання Украіны з Расіяй гаворыцца, што «актам уз'яднання украінскі народ замацаваў гістарычна склаўшуюся сумесную і неразрывную сувязь з рускім народам, у асобе якога ён знайшоў вялікага саюзніка, вернага таварыша і абаронцу ў барацьбе за сваё сацыяльнае і нацыянальнае вызваленне».

Украінскі народ рука аб руку з рускім і другімі братнімі народамі Расіі зверглі царскі рэжым і набылі новае, сацыялістычнае грамадства. У гады рэвалюцыі і грамадзянскай вайны працоўныя Украіны з асаблівай яснасцю адчулі брацкую дапамогу рускага народа ў вызваленні ад прыгнёту царызма і іншаземнай інтэрвенцыі. У творчым супрацоўніцтве з рускім і другімі народамі СССР украінскі народ стварыў сваю нацыянальную дзяржаву, сваю культуру.

У гады Вялікай Айчыннай вайны народы Совецкага Саюза дапамаглі Украіне ліквідаваць небяспеку закабалення нямецкім фашызмам.

Узначальваемы Комуністычнай партыяй Совецкага Саюза, украінскі народ у кароткі тэрмін аднавіў сваю эканоміку і культуру. Зараз Украіна разам з усім савецкім народам паспяхова будзе комуністычнае грамадства. Пад кіраўніцтвам Комуністычнай партыі украінскі народ смела ідзе да новых перамог, аб'ядноўваецца на дружэственую і бескарысную падтрымку вялікага рускага народа.

П. САЛОХА,
студэнт V курса гістарычнага факультэта.

ГАВОРАЦЬ ЭКЗАМІНАТАРЫ

★ ★

Што паказалі экзамены па дыялектычнаму матэрыялізму

Экзамены па дыялектычнаму матэрыялізму здавалі студэнты IV-х курсаў усіх аддзяленняў філалагічнага факультэта. Адказы пераважнай большасці студэнтаў сведчаць аб добрым засваенні асноў дыялектычнага матэрыялізма, аб глыбокіх ведах, набытых у выніку сістэматычнай самастойнай работы над курсам, актыўнага ўдзелу ў семінарскіх занятках.

Грунтоўныя адказы, якія сведчаць аб добрым веданні работ класікаў марксізма-ленінізма, аб умелым арыентавацца ў складаных філасофскіх пытаннях, далі студэнты Саковіч, Гусак (аддзяленне беларускай мовы і літаратуры), Сукала, Купрэйчык, Бясмертная, Сьвечэўскі, Мухомінскі (аддзяленне рускай мовы і літаратуры), Самахвавала, Букрэва, Ісарліс (аддзяленне логікі, псіхалогіі і рускай мовы), Платонаў, Ткачоў, Тарубараў (аддзяленне журналістыкі) і іншыя. Гэтыя таварышы ў сваіх адказах паказалі ўменне звязаць тэму або іншыя філасофскія праблемы з сучаснасцю, з надзённымі задачамі нашай эпохі, змагі добра раскрыць вялікае значэнне палажэнняў дыялектычнага матэрыялізма для практычнай дзейнасці Комуністычнай партыі. Студэнты прадеманстравалі глыбокае веданне рашэнняў XIX з'езда партыі, вераснёўскага Пленума ЦК КПСС.

Аднак экзамены выкрылі і шэраг слабых бакоў у падрыхтоўцы студэнтаў. У бягучым навучальным годзе семінары па дыялектычнаму матэрыялізму праводзіліся на асобных творах класікаў марксізма-ленінізма. Цэнтральнае месца ў гэтых занятках заняла вывучэнне кнігі В. І. Леніна «Матэрыялізм і эмпірыякрытыцызм». Большасць студэнтаў добра вывучылі гэты геніяльны філасофскі твор, паказалі выдатнае веданне асноўных пытанняў, якія асветляюцца ў ленінскай кнізе. Але разам з тым асобныя часткі і раздзелы кнігі вывучаны студэнтамі яўна недастаткова. Гэта датычыцца, перш за ўсё, V раздзелу,

дзе разглядаецца пытанне аб крызісе ў фізіцы. Многія студэнты, паказаўшы ўвогуле добрае веданне курса, менш дакладна ўяўлялі сабе сутнасць гэтага крызіса, не маглі з дастатковай паўнатай раскрыць рэакцыйны характар «фізічнага ідэалізма». Зусім відавочна неабходнасць у будучым надаць вывучэнню гэтага раздзелу ленінскай працы на семінарскіх занятках больш увагі.

На экзаменах выявіліся таксама тэмы пытанняў, якія цяжэй засваіваюцца студэнтамі і патрабуюць пагэтам больш падрабязных асветленняў у лекцыях. Да іх адносяцца катэгорыя неабходнасці і выпадковасці, крытыка ідэалістычнага рэалітывізма, пытанне аб класавых і гнэсалагічных карэннях ідэалізма і інш.

Менш грунтоўна асветляліся на экзаменах і пытанні, якія патрабуюць умення самастойна вывучыць і абагуліць той або іншы матэрыял, вылучыць у ім галоўныя праблемы. Гэта адносіцца перш за ўсё да пытання аб развіцці І. В. Сталіным марксісцкага дыялектычнага метада ў працы «Эканамічныя праблемы сацыялізма ў СССР». Адказы студэнтаў на гэтае пытанне паказалі, што на семінарскіх занятках патрэбна ставіць больш пытанняў такога характару, вучыць студэнтаў абагульняць матэрыял, вывучаць яго пад пэўным вуглом зроку.

Не лішне будзе сказаць і аб форме адказаў. Здавалася-б, што адказ студэнта-філолага павінен вызначацца строгаасцю і паслядоўнасцю, думкі, бездакорнай чыстатой і прыгажосцю мовы. Аднак многія адказы сведчаць якраз аб адваротным. Нават вельмі добрыя па свайму зместу адказы далёка не заўсёды мелі адпаведную ім моўную форму, сведчылі аб яўным няўменні ізлагаць сваю думку паслядоўна, чотка, прыгожа. Неабходна, каб усе выкладчыкі, працуючы на факультэце, звярнулі і на гэты бок справы асабліваю ўвагу.

Дацэнт Ю. ВАСІЛЬЕУ,

ЗАСЛУЖАНЫ ПОСПЕХ

Фізічная хімія адносіцца да ліку складаных дысцыплін. Студэнтам неабходна не толькі грунтоўнае веданне хіміі, але таксама і добрая падрыхтоўка ў галіне фізіка-матэматычных навук. Слабае веданне фізікі і матэматыкі робіць немагчымым паспяховае засваенне фізічнай хіміі. Экзамен на гэтай дысцыпліне, такім чынам, з'яўляецца адначасова і праверкай ведаў студэнтаў па фізіцы і матэматыцы — дысцыплінах, якія вывучаліся ім на працягу першых двух год вучобы ва ўніверсітэце.

Студэнты IV курса паспяхова справіліся з засваеннем гэтай складанай дысцыпліны і на экзамене 10 і 11 студзеня паказалі добрае веданне матэрыялу. 17 студэнтаў з 48 атрымалі адзнаку «выдатна», астатнія—«добра».

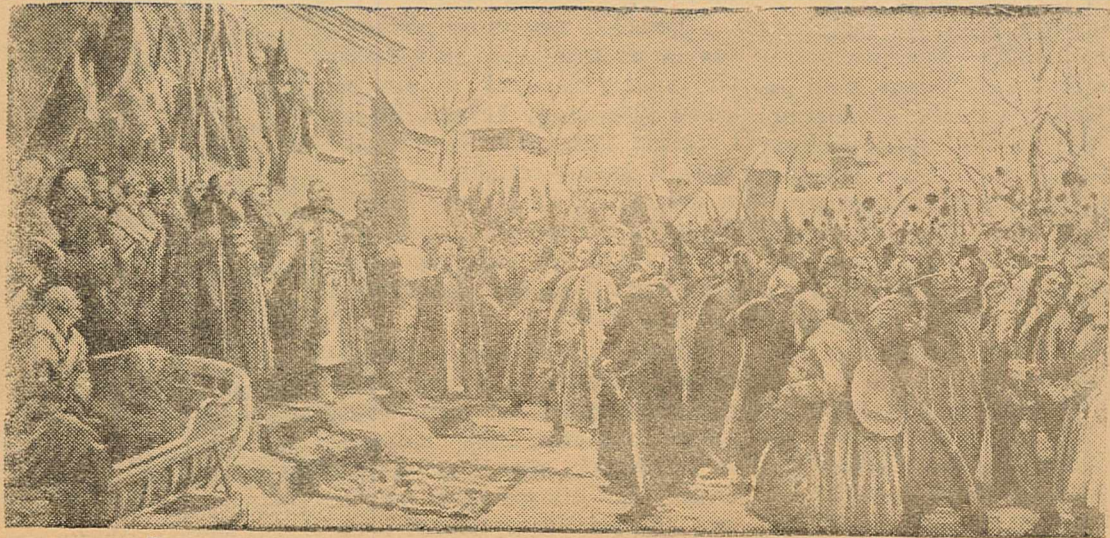
Асабліва глыбокія веда паказалі студэнты Цікавы, Мардыкін, Калер і іншыя. Веда гэтых студэнтаў выхадзяць за рамкі праграмы па фізічнай хіміі. Упэўненасць і глыбокі аналіз—вось характэрныя рысы адказаў памянёных студэнтаў. Выдатнае веданне матэрыялу Цікавым, Мардыкіным, Калерам і інш. у значнай меры тлумачыцца тым, што гэтыя студэнты на працягу трох з

паловай год паспяхова займаюцца навукова-даследчай работай у гуртках фізічнай хіміі.

Негаторыя студэнты, як, напрыклад, Антонова, Пушлікава, Куган, Петрыкава і інш., правільна фармулююць законы, умела ізлагаюць тэорыю, аналізуюць хімічныя з'явы аднак яны пазбягаюць ужывання матэматычнага апарата да апісання выкладаемых ім з'яў і тэорый. Гэтыя сведчыць аб тым, што адзначаны студэнты недастаткова глыбока за сваімі курсамі фізіка-матэматычных навук.

Экзамен наглядна паказаў, якую выключную і незамянімую ролю адыгрываюць лабараторныя заняткі ў справе аблячэння падрыхтоўкі студэнтаў да экзаменаў. Выкладчыкам факультэта і кіраўнікам лабараторных заняткаў у будучым патрэбна звярнуць на гэтую акалічнасць самую сур'ёзную ўвагу. Студэнтам трэба навучыць самастойнай даследчай рабоце, умелю эксперыментальна, патрабаваць ад яго глыбокага і ўсебаковага ведання тэарэтычных пытанняў, звязаных з эксперыментам.

Дацэнт М. М. ПАУЛЮЧЭНКА.

Рэпрадукцыя з карціны М. Хмелько «Навекі з Масквой. Навекі з рускім народам».

